

Reģionu komitejas atzinums par tematu "Komisijas paziņojums Padomei, Eiropas Parlamentam, Eiropas Ekonomikas un sociālo lietu komitejai un Reģionu komitejai par jaunu daudzvalodības pamatstratēģiju"

(2006/C 229/05)

REĢIONU KOMITEJA,

ņemot vērā Komisijas paziņojumu Padomei, Eiropas Parlamentam, Eiropas Ekonomikas un sociālo lietu komitejai un Reģionu komitejai par "Eiropas nākotnes perspektīvu Kosovai" (KOM (2005) 56 galīgā red.);

ņemot vērā komitejas priekšsēdētāja 2006. gada 24. janvāra lēmumu dot norādījumu Kultūras un izglītības komisijai izstrādāt atzinumu par minēto jautājumu;

ņemot vērā Komisijas 2005. gada 30. septembra lēmumu saskaņā ar Eiropas Kopienas dibināšanas līguma 265. panta pirmo daļu apspriesties ar Reģionu komiteju minētajā jautājumā;

ņemot vērā atzinumu par priekšlikumu Eiropas Parlamenta un Padomes lēmumam par programmas "Kultūra 2007" (2007-2013) izveidošanu (KOM(2004) 469 galīgā red.) (CdR 259/2004 fin) (1);

ņemot vērā atzinumu par paziņojumu "Valodu daudzveidības un valodu mācīšanās veicināšana: rīcības plāns 2004-2006" (CdR 248/2003 fin) (2);

ņemot vērā atzinumu par tematu "Reģionālo un mazākumtautību valodu aizsardzība un lietojuma veicināšana" (CdR 86/2001 fin) (3);

ņemot vērā Kultūras, izglītības un pētniecības komisijas atzinuma projektu (CdR 33/2006 rev.2), kas pieņemts 2006. gada 4. aprīlī (ziņotājs: **Seamus Murray kgs**, Mitas grāfistes padomes loceklis, Vidusaustrumu reģionālās pašvaldības loceklis (IE/NEA-EA)),

65. plenārajā sesijā, kas notika 2006. gada 14. un 15. jūnijā (14. jūnija sēdē), pieņēma šo atzinumu.

1. Vispārējas piezīmes.

norādēm uz minēto pašvaldību lomu ziņojumā jābūt precīzākām;

Reģionu komiteja

1.1 **atzinīgi vērtē** jauno pamatstratēģiju kā pozitīvu ieguldījumu valodu daudzveidības veicināšanā un kā papildinājumu Komisijas esošajām iniciatīvām uzlabot Eiropas Savienības iestāžu un iedzīvotāju saziņu;

1.2 **atbalsta** Komisijas trīs galvenos mērķus: 1) veicināt valodu mācīšanos un valodu daudzveidību sabiedrībā, 2) sekmēt stipru daudzvalodu ekonomiku, un 3) sniegt pilsoņiem piekļuvi Eiropas Savienības tiesību aktiem, procedūrām un informācijai dzimtajā valodā;

1.3 **uzskata**, ka saistībā ar minētajiem svarīgajiem mērķiem pieejamie resursi tomēr nav pietiekami;

1.4 **atzīst**, ka par daudzvalodības turpmāku progresu galvenokārt ir atbildīgas dalībvalstis un to vietējas un reģionālās pašvaldības, tomēr uzskata, ka ir nepieciešams Komisijas tiešs atbalsts, lai paaugstinātu izpratnes līmeni un uzlabotu pasākumu konsekvenci dažādos līmeņos un visā ES;

1.5 **uzsver** vietējo un reģionālo pašvaldību lielo nozīmi daudzvalodību veicinošas politikas īstenošanā un **uzskata**, ka

1.6 **aicina** vairāk atzīt pilsētu sadraudzības iniciatīvu nozīmi valodu mācīšanā un kultūras apmaiņas jomā un **uzskata**, ka šāda tieša iedzīvotāju iesaistīšana vietējā un reģionālajā līmenī var tuvināt ES tās pilsoņiem;

1.7 **uzskata**, ka Regulas 1/1958 nesensais grozījums, saskaņā ar kuru sākot no 2007. gada 1. janvāra iru valoda kļūs par oficiālu Eiropas Savienības darba valodu, kā arī Padomes 2005. gada 13. jūnija secinājumi, kas pieļauj administratīvus nolīgumus starp Eiropas Savienības iestādēm un struktūrām un dalībvalstīm par tādu valodu oficiālu lietošanu, kas attiecīgās dalībvalsts konstitūcijā atzītas par valsts vai oficiālo valodu dalībvalstī vai kādā tās teritorijas daļā, ir nozīmīgi solis, lai tuvinātu ES daudziem tās iedzīvotājiem;

1.8 **atzīst** nozaru programmu, piem., *Socrates*, *Youth* un *Leonardo* un mūžizglītības integrētās programmas nozīmīgo ieguldījumu valodu mācīšanās norisē Eiropas Savienībā. Minētās programmas ir labs tādu pasākumu piemērs, kas palīdz radīt

(1) OV C 164, 05.07.2005., 65. lpp.

(2) OV C 73, 23.03.2004., 33. lpp.

(3) OV C 357, 14.12.2001., 33. lpp.

daudzvalodu sabiedrību, un RK atkārtoti uzsver savu viedokli, ka attiecīgajās jomās Komisija spēj darīt vairāk;

1.9 šajā sakarā Komiteja atzinīgi vērtē to, ka Komisija savā pašreizējā priekšlikumā par mūžizglītības un mācību integrēto programmu nenošķir dažādas Eiropas valodas un tādējādi neierobežo līdzdalību programmā, attiecinot to tikai uz Eiropas Savienības oficiālajām darba valodām, kā tas ir šobrīd;

1.10 **uzskata**, ka migrantiem jābūt visplašākajām iespējām saglabāt savas valsts valodu un mācīties uzņēmēju valstu valodu vai valodas, Komiteja **uzskata**, ka kultūru un valodu bagātā daudzveidība, ko migranti dod Eiropas Savienībai, būtu jāatzīst tiešāk un ka pēc iespējas jāparedz minēto valodu mācīšana minimālās programmas ietvaros. Komiteja uzsver arī to, ka nepieciešama lielāka specializācija tulkus apmācībā, lai veicinātu migrantu un uzņēmēju kopienu saziņu.

Īpašas piezīmes par pamatstratēģiju

Pasākumi daudzvalodu sabiedrībā — valodu mācīšanās un valodu daudzveidība sabiedrībā

Reģionu komiteja

1.11 **piekrīt**, ka svešvalodas mācību programmā un strukturās jāatspoguļo skolēniem un studentiem noteikto prasību izmaiņas; tādēļ gaida Komisijas ieteikumus par to, kā modernizēt svešvalodu skolotāju sagatavošanu un valodu apgušanas tehnoloģijas/ līdzekļus;

1.12 **atbalsta** daudzvalodības akadēmiskās jomas un kultūru savstarpējās saskarsmes attīstību Eiropas sabiedrībā un atzinīgi vērtē Komisijas priekšlikumu, ka valodu daudzveidības izpētē jāiesaista katedru tīkli atbilstoši Žana Monē veiksmīgajai darbībai;

1.13 **apzinās** valodu agrīnas mācīšanas priekšrocības, ja skolotāji ir īpaši sagatavoti, un tādēļ atzinīgi novērtē Komisijas paredzamo publikāciju par paraugprakses izpēti valodu agrīnas mācīšanas jomā, kurā saskaņā ar Komitejas viedokli jāietver reģionālā perspektīva, un iestājas par to, ka, veicot šo pētījumu, ir jāņem vērā arī reģionālajā līmenī gūtā ilggadējā pieredze;

1.14 **uzsver**, ka augstākās izglītības iestādes varētu aktīvāk veicināt daudzvalodību studentu un personāla vidē, un būtu gandarīta par lielāku skaitu projektu saistībā ar Eiropas tīklu visu studentu valodu apguves veicināšanai (ENLU);

1.15 **piekrīt**, ka augstākās izglītības iestādes varētu aktīvāk veicināt daudzvalodību arī plašākā vietējā sabiedrībā, izveidojot

saikni ar vietējām un reģionālajām pašvaldībām un vietējām uzņēmēj sabiedrībām;

1.16 **piekrīt**, ka tendencei tajās valstīs, kurās angļu valoda ir svešvaloda, mācīšanai izmantot nevis valsts vai reģionālu valodu, bet gan angļu valodu var būt neprognozējamas sekas attiecībā uz minēto valodu dzīvotspēju. Komiteja uzsver minētā jautājuma steidzamību un atzinīgi vērtē ierosinājumu pētīt iepriekš minēto jautājumu sīkāk;

1.17 **atbalsta** domu par dalībvalstu valsts plānu izstrādi, lai strukturētu, saskaņotu un virzītu pasākumus daudzvalodības veicināšanai. Komiteja uzskata, ka minētajos plānos jānosaka skaidri mērķi valodas mācīšanai dažādos izglītības posmos un vienlaikus jāveic pastāvīgs darbs, lai veidotu izpratni par valodu daudzveidības nozīmīgumu kultūrā. Minēto valsts plānu izstrādāšanā un īstenošanā jāiesaista vietējās un reģionālās pašvaldības;

1.18 **uzskata**, ka mazākumtautību valodu (mazāk lietotu) un reģionālo valodu aizsardzība un lietošanas sekmēšana stiprina reģionālo identitāti. Komiteja atzinīgi vērtē esošo atbalstu minētajām valodām, tomēr uzskata, ka to mazākuma un tādēļ arī lielākas neaizsargātības dēļ īpaša uzmanība jāpievērš attiecīgo valodu nākotnes nodrošināšanai;

1.19 **atbalsta** to, ka Eiropas Komisija ir iekļāvusi “saziņu svešvalodās” kā vienu no pamatprasmēm, kas Eiropas iedzīvotājiem nepieciešama mūža garumā, un aicina Komisiju izstrādāt tekstus, kas nepieciešami minētā īstenošanai sabiedrībā.

Pasākumi saistībā ar daudzvalodu ekonomiku

Reģionu komiteja

1.20 **uzskata**, ka pilnveidota valodu prasme palielinās ES uzņēmumu tirdzniecības spēju, un atzinīgi vērtē 2006. gadā publicēto pētījumu par valodu neprasmes ietekmi uz Eiropas ekonomiku. Komiteja tomēr ir pārliecināta, ka publikācijā daļēji bija jāpievēršas valodu prasmes būtiskajām atšķirībām reģionālajā līmenī, un uzskata, ka publikācijā iekļautie ieteikumi jā dara pieejami plašai sabiedrībai. Komiteja atbalsta arī 2006. gadā paredzamo valodu sertificēšanas sistēmu saraksta publicēšanu internetā;

1.21 **uzskata**, ka profesionālās izglītības jomā ir jāuzlabo metodes, kuru mērķis ir iedzīvotāju daudzvalodība, un ka tas jāveic nolūkā padarīt intensīvāku darba ņēmēju pārrobežu mobilitāti, kas ir Kopenas nodarbinātības politikas īstenošanas līdzeklis;

1.22 **uzsver**, ka ES dalībvalstīs, kurās angļu valoda ir valsts valoda, ir samazinājies to studentu skaits, kas studē valodas. Viens no minētās samazināšanās iemesliem ir saistīts ar to iedzīvotāju, kuru dzimtā valoda ir angļu, pārlicību, ka citu valodu zināšanām nav lielas nozīmes profesionālajā dzīvē un darba tirgū. Šakarā ar to studenti ne vienmēr uzskata moderno valodu zināšanas par būtisku prasmi, lai iegūtu augstāko izglītību vai veidotu profesionālo karjeru. Lai gan Komisija pievēršas līdzekļiem, ar kādiem tā veidos daudzvalodu ekonomiku, Komiteja **atkārtoti uzsver**, ka jāpastiprina izpratnes veidošana un informētība par ekonomisko guvumu, ko rada valodu mācīšanās;

1.23 **uzsver** to, cik svarīga ir informācijas pieejamības un izmantošanas iespēja vairākās valodās, un tādēļ atzinīgi vērtē tādas vienotas Eiropas informācijas telpas izveidi, kurā ir pieejami saturs un digitālie pakalpojumi, ko raksturo valodu un kultūru daudzveidība;

1.24 **uzskata**, ka filmu un televīzijas programmu subtitrus iespējams izmantot, lai veicinātu valodu mācīšanos, un atbalsta minētā potenciāla turpmāku izpēti tā plašākas izmantošanas nolūkā;

1.25 **uzskata**, ka augstākās izglītības un citādas mācību programmas ir pastāvīgi jāatjaunina, un tādēļ uzskata, ka 2006. gadā būtu lietderīgi organizēt konferenci par tulkotāju sagatavošanu akadēmiskajās mācību iestādēs;

1.26 **atzinīgi vērtē** saskaņā ar i2010 uzsāktu iniciatīvu par digitālajām bibliotēkām un atbalsta iniciatīvas, lai koordinētu Eiropas pētniecības grupu darbu valodu tehnoloģiju, mašintulkošanas un valodas resursu radīšanas jomā.

Pasākumi daudzvalodības nodrošināšanai Komisijas saskarsmē ar iedzīvotājiem

Reģionu komiteja

1.27 **atzīst**, ka pēdējos desmit gados Komisija ir izstrādājusi vairākas iniciatīvas daudzvalodības jomā, lai palīdzētu iedzīvotājiem izprast, kā viņus ietekmē Eiropas tiesību akti, un atzinīgi vērtē priekšlikumus šādu iniciatīvu turpināšanai. RK tomēr uzskata, ka Komisijai jāpastiprina tās rīkotās informācijas un izpratnes veidošanas kampaņas, ar kuru starpniecību iedzīvotāji saņem informāciju par ES valodu un kultūras daudzveidību, literāro un mākslas mantojumu kā kopjo vērtību kopumu. Izpratnes veidošanas iniciatīvām ir būtiska nozīme, lai paplašinātu iedzīvotāju zināšanas par kultūras mantojumu, un ir jo īpaši svarīgi, lai to mērķauditorija būtu Eiropas iedzīvotāju jaunākā paaudze visos formālās un neformālās izglītības posmos;

1.28 **atbalsta** Komisijas īstenoto daudzvalodības pastāvīgo veicināšanu tās interneta portālā (*Europa*) un publikācijās. Komiteja atzinīgi vērtē izveidoto portālu par valodām, kurā ir informācija par daudzvalodību ES, un tādu jaunu portālu izvie-

tošanu, kas paredzēti tiem, kuri mācās valodu, un valodu skolotājiem. Komiteja atzinīgi vērtē arī Komisijas iekšējā tīkla izveidi, lai nodrošinātu, ka visas struktūrvienības vienoti piemēro daudzvalodības politiku;

1.29 **atgādina** visām Eiropas iestādēm, ka politikā saziņai ar sabiedrību un jo īpaši Eiropas valodām veltītajā interneta portālā jāņem vērā, ka dalībvalstīs lieto arī tādas Eiropas valodas, kas nav ES iestāžu oficiālās vai darba valodas un kurām ir konstitucionāli atzīts oficiāls statuss. Komiteja uzskata, ka šādos gadījumos Eiropas Komisijai minētās valodas būtu jāiekļauj savā politikā saziņai ar sabiedrību;

1.30 **uzskata**, tulkošanas teritoriālo iestāžu nozīmīguma palielināšana dalībvalstīs, lai veicinātu daudzvalodību, jo īpaši pielāgojot Komisijas vēstījumus vietējai mērķauditorijai, ir pozitīva iniciatīva;

1.31 **atzīst**, ka ir svarīgi veicināt izpratni par valodu daudzveidības vērtību un tādēļ **atbalsta** augsta līmeņa semināru par daudzvalodību, kuru mērķauditorija būtu žurnālisti un citi viedokļu izplatītāji, organizēšanu dalībvalstīs;

1.32 **uzskata**, ka starptautisku tulkošanas konkursu organizēšana starp dalībvalstu skolām ir lietderīga un vērtīga iniciatīva, un mudina attīstīt tamlīdzīgu savstarpēju novērtēšanu un konkursus daudzvalodības jomā vietējās un reģionālajās pašvaldībās visā ES;

1.33 **atzinīgi vērtē** Komisijas priekšlikumu izveidot augsta līmeņa grupu daudzvalodības jomā un atbalsta arī ministru konferences par daudzvalodību sasaukšanu un uzskata, ka Komiteja jāauzicina tajā piedalīties.

2. Reģionu Komitejas ieteikumi.

Reģionu komiteja

2.1 **ņemot** vērā vietējo un reģionālo pašvaldību nozīmi daudzvalodības veicināšanā to attiecīgajās kopienās, RK **iesaka**, ka norādēm uz minēto pašvaldību lomu jābūt precīzākām;

2.2 **aicina** vairāk atzīt pilsētu sadraudzības iniciatīvu un *Euroregion* pasākumu nozīmi valodu mācīšanās un kultūras pieredzes apmaiņas jomā vietējā līmenī;

2.3 **iesaka** Komisijai turpināt pastiprināt izpratnes veidošanu par daudzvalodību un pilnveidot pasākumu konsekvenci dažādos līmeņos visā ES, izmantojot "svešvalodu zināšanu" iekļaušanu tajās pamatprasmēs, kas būtu jāapgūst katram Eiropas iedzīvotājam;

2.4 **aicina** Komisiju palielināt atbalstu nozaru programmām, piem., *Socrates*, *Youth* un *Leonardo* un integrētajai programmai mūžizglītības jomā, tādējādi veicinot valodu mācīšanos Eiropas Savienībā un jo īpaši atbalstot ar *Erasmus* programmas starpniecību sekmēto studentu mobilitāti;

2.5 **iesaka** Eiropas Parlamentam ņemt vērā RK pozitīvo pieredzi pārējo valstu valodu lietošanā, ar mērķi pieņemt apspriežamos noteikumus;

2.6 **iesaka** vietējām un reģionālām pašvaldībām pašām piedalīties tādās iniciatīvās, kuru īstenošanas gaitā pašvaldību darbinieki tādā apmērā, kādā viņu darba pienākumi ir saistīti ar Eiropas integrācijas veicināšanu un sadarbības politiku, sāk mācīties svešvalodas vai padziļina un uzlabo svešvalodu zināšanas un aicina minētās iestādes iekļaut valodu zināšanas savās izglītības programmās un projektos, ja minētais ir attiecīgo iestāžu kompetencē;

2.7 **iesaka** sniegt lielāku atbalstu migrantu grupām, lai nodrošinātu, ne tikai to, ka minētās grupas mācās attiecīgās uzņēmējas valsts valodu, bet arī šādu grupu valodu un kultūras saglabāšanu, un uzskata, ka vajadzīgas precīzākas norādes par tādiem ar migrantu valodām saistītiem pasākumiem, kurus iespējams paveikt, savstarpēji sadarbojoties vietējām pašvaldībām, universitātēm un uzņēmumiem;

2.8 **uzsver**, ka nepieciešama lielāka specializācija tulkus apmācībā, lai veicinātu migrantu un uzņēmēju kopienas saziņu.

Īpašas piezīmes par pamatstratēģiju

Pasākumi daudzvalodu sabiedrībā — valodu mācīšanās un valodu daudzveidība sabiedrībā

Reģionu komiteja

2.9 **iesaka** valodu skolotāju sagatavošanu noteikt par prioritāti un aicina Komisiju precīzāk izklāstīt tās rīcības plānu valodu skolotāju sagatavošanai visos līmeņos;

2.10 **iesaka** Komisijai noteikt vadības sadali valodu un kultūras daudzveidības jomā starp dalībvalstīm;

2.11 **aicina** Komisiju veicināt projektus, kas paredzēti, lai augstākās izglītības iestādes varētu izveidot labāku saikni ar plašāku sabiedrību, iesaistot vietējās un reģionālās pašvaldības un vietējās uzņēmēj sabiedrības;

2.12 **ierosina** Komisijai veicināt daudzvalodību augstākās izglītības iestādēs ar projektam “Eiropas tīkls visu studentu valodu apguves veicināšanai”(ENLU) līdzīgu projektu palīdzību;

2.13 **aicina** dalībvalstis veikt pasākumus atbilstoši Komisijas ieteikumam par valstu plānu pieņemšanu daudzvalodības un kultūras daudzveidības veicināšanai;

2.14 **ierosina** Komisijai sniegt skaidrāk noteiktas vadlīnijas par minēto valsts plānu daudzvalodības veicināšanai pieņemšanu dalībvalstīs.;

2.15 **aicina** skaidrāk uzsvērt reģionālo un mazākumtautību valodu nozīmi daudzvalodu Eiropas veidošanā.

Pasākumi saistībā ar daudzvalodu ekonomiku

2.16 **iesaka** publikācijā īpaši pievērsties valodu prasmes būtiskajām atšķirībām reģionālajā līmenī, un uzskata, ka publikācijā iekļautie ieteikumi jādara pieejami plašai sabiedrībai;

2.17 **aicina** Komisiju pastiprināt izpratnes veidošanas pasākumus par valodu mācīšanās priekšrocībām ekonomikas un kultūras jomā.

Pasākumi daudzvalodības nodrošināšanai Komisijas saskarsmē ar iedzīvotājiem

2.18 **aicina** Komisiju pastiprināt informatīvos un izpratnes veidošanas pasākumus, kuru mērķis ir ES iedzīvotāju informēšana par tās valodu un kultūru daudzveidību un mantojumu, kā arī tās pamatvērtībām, īpašu uzmanību pievēršot Eiropas iedzīvotāju jaunās paaudzes apziņas veidošanas pasākumiem. Komiteja arī iesaka, ka tiem ES iedzīvotājiem, kas strādā citā Eiropas valstīs, jāsaņem lielāks atbalsts, mācoties uzņēmējas valsts valodu, ieskaitot valodu profesionāliem mērķiem;

2.19 **atkārtoti uzsver**, cik svarīgi ir veicināt viedokļa izplatītāju izpratni par valodu daudzveidības nozīmīgumu un tādēļ aicina Komisiju turpmāk pastiprināt izpratnes par daudzvalodību veidošanas pasākumus tieši šajās grupās.

Briselē, 2006. gada 14. jūnijā

Reģionu komitejas
priekšsēdētājs
Michel DELEBARRE